

NKR nivå 5.1

30 studiepoeng

Høyere yrkesfaglig utdanning - nettbasert med samlinger

Studieplan for fagskolestudiet

Sirkulær disponering av vann

Norges grønne
fagskole *vea*

Endringslogg

Dato	Endringsbeskrivelse	Produsent	Versjon
27.01.20	Studieplanforslag klar for høring i bransjene	Nyheim, Hulleberg, Tobiasen, M.Andersen, F. Andersen, Bangsund, Askim, Bjerkgeng, Bakken	0.1
20.02.20	Studieplan redigert jamfør innspill etter høring	Anne Bakken	0.2
28.02.20	Studieplan-versjon klar for sakkyndig komite, NOKUT	Anne Bakken	0.3
05.05.20	Studieplan redigert jamfør innspill i sakkyndig rapport	Anne Bakken	0.4
05.05.20	Godkjent studieplan foreligger	Anne Bakken	1.0
06.01.21	Oppdatert jamfør lov og forskrift	Anne Bakken	1.2
12.08.21	Oppdatert endring av tilbyder ADKI	Anne Bakken	1.3
24.08.21	Revidert vurderingsordningen jamfør føringer fra NOKUT.	Anne Bakken	1.4
09.02.22	Satt inn emnekode under hvert emne i del 2	Anne Bakken	1.5
05.09.22	Endret eksamensorganiseringen	Anne Bakken	1.6
07.12.22	Utdypende informasjon angående ekstra samling for ADKI-eksamen/praksis	Anne Bakken	1.7
21.12.22	Justert ordlyd emnelub SDGI01 og SDT201	Magnus Nyheim	1.8
08.06.23	Justert mal for praksisavtale og liste over faguttrykk brukt på studiet	Magnus Nyheim	1.9
22.08.23	Oppdatert forside	Sonja Lønnum og Bakken	2.0

NOKUT¹ akkrediterte Vea som tilbyder av studier innen fagområdet Grønne design- og miljøfag våren 2012. Denne akkrediteringen gjør at Vea kan opprette og revidere studier ved å følge fagskolens godkjente rutinebeskrivelse for dette innenfor det nevnte fagområdet. Sirkulær disponering av Vann faller utenfor Veas fagsområdeakkreditering per 24.02.2020 og studiet godkjennes gjennom søknad til NOKUT.

Samarbeidspartnere i utviklingen av studieplanen

Studiet er godkjent av Lånekassen.

Norges grønne fagskole – Vea
Moelv, 22.08.23

¹ Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen.

Innhold

Del I – fellesfaglig informasjon	4
INNLEDNING	4
SIRKULÆR DISPONERING AV VANN - ET STUDIUM MED ET STERKT FOKUS PÅ BÆREKRAFT	5
OVERORDNET LÆRINGSUTBYTTE.....	6
OPPTAKSKRAV	7
INNHold I STUDIET	7
ORGANISERING OG ARBEIDSFORMER.....	8
AVSLUTTENDE VURDERING OG PRAKSIS	9
Eksamen.....	10
VITNEMÅL.....	10
INTERNASJONALT	11
LITTERATUR OG TEKNISK HJELPEMIDDEL.....	12
FAGUTTRYKK BRUKT PÅ STUDIET.....	13
TILBUD OM ADK I -KURS FOR STUDENTER PÅ STUDIET	14
Del 2 informasjon om emneinnhold	15
SIRKULÆR DISPONERING AV VANN	15
TILTAK, FUNKSJON OG VIRKEMÅTE FOR SIRKULÆR VANNDISPONERING	18
VANN- OG AVLØPSTEKNIKK.....	22
VANNDISPONERING I EGEN BRANSJE, -FORDYPNING GJENNOM PRAKSIS	24
Vedlegg.....	25
REALKOMPETANSEVURDERING; VERSJON 05.05.20	25
LITTERATURLISTE	26
MAL PRAKSISAVTALE	28

Del I – fellesfaglig informasjon

Innledning

Sirkulær disponering av vann er et høyere yrkesfaglig studium som gir kunnskap om hvordan man kan håndtere vannressursene sirkulærøkonomisk, dette innebærer å gjenbruke og utnytte vannet på en bedre måte enn i dag. Dette vil sannsynlig bli et krav fra kommuner og utbyggere når det kommer til spillvann, slik man i dag ser det for overvann. Bransjene som har utviklet studiet, Rørentreprenørene Norge, Maskinentreprenørenes Forbund og Norske anleggsgartnere, miljø- og landskapsentreprenører, er av den oppfatning at de i mye større grad i fremtiden må utøve yrket på en måte der de tar bedre vare på vannressursene. Vann brukes til mange formål, men har som regel en kilde. Vann fra nedbørperiodene og gjenbruk av vann fra husholdningene representerer en resurs som per i dag i liten grad er utnyttet.

Klimaet er i endring og mer nedbør og færre infiltrerende flater øker flomfaren. Ved store nedbørsfall blir belastningen så stor at avløpsnett og rensetiltak settes ut av funksjon. Resultatet er oversvømte kjellere og skader så store at forsikringselskapene vurderer begrensninger.

Samtidig opplever vi også perioder med tørke og oppheting. De store utslagene truer viktige samfunnsfunksjoner, endrer naturens sammensetning og kan true fremtidig mangfold. Tiltak som infiltrerer, fordrøyer og trygt leder bort flomvann må kombineres med magasinering og gjenbruk av vann. Avløpsvann kan være en ressurs lokalt forutsatt at vannet behandles og brukes til riktige formål.

Klimatilpassing og en mer bærekraftig bruk av vann krever evne til å tenke nytt og på tvers av fag. Anleggsarbeideren, anleggsgartneren og rørleggeren vil sammen kunne bidra til mange spennende løsninger.

Våren 2019 ble Norges grønne fagskole - Veia deltaker i et internasjonalt prosjekt innen sirkulær disponering av spillvann og overvann gjennom det internasjonale prosjektet Management and technologies of Water, Wastewater, Waste and circular Economy - WWW&CE. Nordisk Håndterksforum leder den norske delen av prosjektet.

Bransjeorganisasjonene Rørentreprenørene, Norske anleggsgartnere miljø- og landskapsentreprenører og Maskinentreprenørenes forbund stilte seg bak dette fra norsk side og har utviklet studieplanen i nært samarbeid med Veia gjennom dette prosjektet. Entreprenørforeningen bygg og anlegg (EBA), ønsker studiet velkommen og stiller seg bak innholdet. Dette viser at utdanningen har god bransjeforankringen og at yrkesrelevansen er fremtredende i studiet.

Studiet er nettbasert med samlinger, noe som gjør det fleksibelt. Les mer om organiseringen av studieløpet under overskriften «organisering og arbeidsformer» lenger ut i studieplanen.

Sirkulær disponering av vann - et studium med et sterkt fokus på bærekraft

Veia er en Miljøfyrtårn-sertifisert fagskole. Dette innebærer at fagskolen bidrar til et mer miljø- og klimavennlig samfunn. Det jobbes opp mot FN sine 17 bærekraftsmål både i driften av skolen og i undervisningen. Ved å legge vekt på bærekraft i undervisningen, håper Veia å bidra til økt bærekraftstankegang i bransjene og dermed et mer miljø- og klimavennlig Norge.

Ved å gjennomføre denne utdanningen, vil du tilegne deg nødvendig kompetanse til å kunne foreta mer bærekraftige valg i utførelsen av dine arbeidsoppgaver.

På fagkolestudiet Sirkulær disponering av vann er bærekraft en sentral del. Behovet for å håndtere vann på nye måter og å disponere vannet som en ressurs, baserer seg i stor grad på klima- og miljøendringer vi står ovenfor. Studenter på dette studiet vil lære om det å rense, disponere, utnytte og håndtere vann på nye måter. De vil få innblikk i hvordan de ulike bransjene kan samarbeide og finne tverrfaglige løsninger for å gjenbruke vann og bruke den blågrønne verktøykassa for å redusere de store utfordringene med store mengder overvannet.

Sirkulær disponering av vann skal bidra til å nå flere av FNs bærekraftsmål:

- ✿ Halvere andelen ubehandlet spillvann og i vesentlig grad øke andelen gjenvinning og trygg gjenbruk. (6.3)
- ✿ Bedre utnyttelsen av vann i alle sektorer innen 2030, sikre bærekraftig uttak av og tilgang på ferskvann for å håndtere knapphet på vann og redusere antall som rammes av vannmangel. (6.4)
 - Sikre bærekraftig vannforvaltning
- ✿ Binde svevestøv gjennom ulike LOD tiltak (11.6)

Bærekraftig utvikling i byggenæringen er praksis som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

FNs 17 bærekraftsmål favner vidt. For håndtering av vann som en ressurs i våre nære omgivelser kan følgende punkter trekkes frem når fremtidens løsninger skal bygges.

1. God utnyttelse av arealene krever flerfunksjonelle løsninger.
2. Tilgjengelighet for alle med god luftkvalitet, lav støybelastning og sikkerhet.
3. Anlegg etablert med god ressursutnyttelse og lave utslipp.
4. Tiltak med lang levetid, lave drifts- og vedlikeholdskostnader.

Overordnet læringsutbytte

Kunnskaper

1. Kandidaten har innsikt i betydningen av nye former for disponering av vann til fordel for miljøet og for å øke egen bedrifts konkurransefortrinn i markedet.
2. Kandidaten har kunnskap om tiltak og teknologi for å redusere andelen spillvann og overvann og øke andelen gjenvinning og trygg gjenbruk av vann.
3. Kandidaten har innsikt i gjeldende offentlig regelverk, relevante standarder og bransjenormer for arbeid med spillvann og overvann.
4. Kandidaten har innsikt i arbeidsområdene til anleggsgartneren, rørleggeren og anleggsarbeideren og hvordan fagområdene benytter ulike tiltak og teknologier for å redusere andelen spillvann og overvann og øke graden av trygg gjenbruk. Gjennom dette øker evnen til tverrfaglig forståelse og god bestiller-kompetanse.
5. Kandidaten forstår eget fags rolle, har god fagkunnskap og kjenner til hvordan eget yrkesfelt kan bidra til sirkulær vannhåndtering gjennom eget arbeid og gjennom tverrfaglig samarbeid og forstår viktigheten av å utføre fagmessig godt håndverk.
6. Kandidaten kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap via litteratur, nettsteder, kurs, seminarer samt faglitteratur som rapporter og veiledere fra organisasjoner og etater og via samhandling med de aktuelle bransjene.

Ferdigheter

7. Kandidaten kan anvende faglig kunnskap til å bidra ved planlegging og utforming av tiltak for sirkulær vannhåndtering innen sin bransje.
8. Kandidaten kan anvende relevant faglig verktøy til å beregne, dimensjonere og beskrive bærekraftige vannhåndteringstiltak, samt kan ivareta kommunaltekniske løsninger og metoder under arbeid tilknyttet vannhåndtering og teknologier for sirkulær disponering av vann.
9. Kandidaten kan finne nødvendig informasjon innenfor vannhåndtering, og kan vurdere ulike materialer, metoder og tiltak og ut fra dette velge faglig gode og miljøriktige løsninger.
10. Kandidaten kan vurdere vannhåndteringstiltak ved å lese tegninger og beskrivelser, og kan avdekke uhensiktsmessige løsninger samt bidra til å velge miljøriktige og faglig gode løsninger.

Generell kompetanse

11. Kandidaten har forståelse for prinsippene innen vannhåndtering for å redusere mengden forurenset vann og øke andelen gjenbruk av vann.

12. Kandidaten har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av vannhåndtering innen egen bransje og forstår betydningen av bærekraftige tiltak i eget fag og tverrfaglig samarbeid rundt planlegging og utførelse av slike tiltak.
13. Kandidaten kan planlegg og samordne arbeidet ved bygging av sirkulære vanddisponeringstiltak og kan ivareta behovet for nødvendig dokumentasjon.
14. Kandidaten kan bygge relasjoner med aktuelle faggrupper og andre som bidrar med innovative tiltak ved vannhåndtering.
15. Kandidaten kan utvikle og utnytte fagområdets potensiale innen sirkulærøkonomi og har en bevisst holdning til FN sine relevante bærekraftsmål.

Opptakskrav

Fagskoleutdanninger er høyere yrkesfaglig utdanning og ligger på nivå over videregående opplæring jmfør fagskoleloven §4.

Opptakskrav til studiet er fullført og bestått videregående opplæring jmfør Fagskoleloven §16 og Forskrift om fagskoleutdanning ved Norges grønne fagskole – Vea.

- ❁ Fagbrev Anleggsgartner
- ❁ Fagbrev Anleggsmaskinfører
- ❁ Svennebrev Rørlegger
- ❁ Fagbrev Vei- og anlegg
- ❁ Fagbrev Anleggsrørlegger
- ❁ Anleggsrørleggerfaget med fagbrev (faget er under utarbeidelse)
 - eller
- ❁ Tilsvarende realkompetanse

Det gis tilleggs poeng for relevant yrkespraksis.

Realkompetansevurdering: Søkere som ønsker realkompetansevurdering må ta kontakt med fagskolen for veiledning. Se utfyllende opplysninger om realkompetanse i vedlegg til studieplanen. Det vises for øvrig til Forskrift om fagskoleutdanning for Norges grønne fagskole – Vea, kapittel 2 som er å finne på fagskolens hjemmeside.

Betinget opptak: Fagskolen kan ta opp studenter med forbehold dersom det foreligger dokumentasjon på at søkeren vil oppfylle opptakskriteriene før andre semester starter.

Innhold i studiet

I tabell I under gis en oversikt over studiets emner og omfang. I tillegg vises fordelingen mellom studentarbeidstimer som er egenarbeidstid, studiepoeng og undervisningstimer som gis av fagskolen.

Stedbasert undervisning krever fysisk oppmøte på oppgitt studiested. Den nettbaserte undervisningen kan gis som kveldsundervisning på nett, veiledning og nettundervisning.

Timene i tabellen er oppgitt i 45-minutters timer.

Emner	Emne- kode	Stedbaser t under- visning	Nettbasert undervisnin g	Student - arbeids- timer	Total t	Studie -poeng
Sirkulær disponering av vann	SDG101	40	22	108	170	5
Tiltak, funksjon og virkemåte for sirkulær vanddisponering	SDT201	56	36	202	294	10
Vann- og avløpsteknikk ²	SDT101	56	66	64	186	5
Vanddisponering i egen bransje -Fordypning gjennom praksis	SDP201	16	50	284 ³	350	10
Totalt		168	174	658	1000	30

Tabell 1.

Organisering og arbeidsformer

Studiet starter med første samling i september og avsluttes i løpet av april. Studiet er nettbasert med 6 stedbaserte samlinger fordelt på høsts- og vårsemesteret, hver samling er på 3 dager. For de som ønsker å ta eksamen i ADKI kreves det en ekstra praksis-/eksamenssamling andre semester slik at man får til sammen 7 samlinger.

Undervisningen vil dels foregå med tradisjonell klasseromsundervisning, nettundervisning, veiledning, ekskursjoner og praksis.

² Fagskolen tilbyr ADKI-kurs til studiets studenter. Kompetansen som skal tilegnes gjennom emnet vann- og avløpsteknikk på studiet, vil i stor grad sammenfalle med innholdet i ADKI-kurset. Studenter som ønsker å ta eksamen i ADKI må beregne å bruke noe mer tid utover undervisningen som gis på studiet. Nærmere informasjon om ADKI- kurset og mulighet for å søke sertifikat hos Norsk vann; se eget avsnitt om dette i del I av studieplanen.

³ Det gjennomføres 10 dager praksis som skal dokumenteres.

Den stedbaserte undervisningen vil i hovedsak legges til Vea.

Nettundervisningen vil foregå mellom samlingene for å ivareta faglig input, dialog, veiledning og fremdrift. Det kan bli avholdt nettmøter på tidspunkter avtalt med klassen og oppgaver og lærestoff vil være tilgjengelig i læringsplattformen. Besvarelser og tester leveres inn og vurderes. Veiledning kan gis via e-post, Teams, Skype eller andre digitale verktøy avtalt med klassen.

For å følge den nettstøttede undervisningen og gjennomføre innlevering av obligatoriske oppgaver, forutsettes det at studenten har grunnleggende ikt-kunnskaper, herunder kjennskap til Office365- pakka. Studentene gis opplæring i bruk av læringsplattform og oppgaveskriving ved studiestart.

Det vil være kontakt mellom studentene og en av faglærerne fra Vea minimum en gang pr. uke og studentene vil ha tilgang til brukerstøtte gjennom hele studiet.

Totalt antall lærerstyrte timer pr. samlingsuke er 24 timer à 45 minutter. Det er beregnet ca. 658 studentarbeidstimer, inklusive praksis 10 dager. Studenten må selv finne aktuell praksisplass. Studentarbeidstimerne er timer studentene må beregne å bruke til egenarbeid på studiet.

Det totale antall arbeidstimer på studiet blir 1000 timer à 45 minutter. Dette oppfyller NOKUTs krav til et halvt års studium med 30 studiepoeng på minimum 750 arbeidstimer à 60 minutter.

Bruk av læringsplattform

Fagskolen benytter blant annet Klassenotatblokk i OneNote og Teams til å formidle informasjon som digitalt læremiddel, for å administrere innleveringer, gjennomføre nettester og annet.

Responstid og tilbakemeldinger:

- Gjeldende responstid er 48 timer
- Tidspunkt lærer ikke er tilgjengelig for respons, tydeliggjøres for studentene ved studiestart.
- Frist for vurdering og tilbakemelding på:
 - o Større oppgaver er 3 uker
 - o mindre øvingsoppgaver: Avhengig av omfang, men kortere enn tre uker.

Avsluttende vurdering og praksis

Vurdering

Formålet med vurdering er å vise i hvilken grad studenten har nådd læringsutbyttet. Ved vurderingen legges følgende til grunn:

- ✿ Læringsutbyttebeskrivelsene slik de er fastsatt i hvert emne

Eksamen

Det gis en eksamen for hvert emne. Det benyttes kun individuelle eksamener på studiet. Eksamen for emne 1,2 og 3 sensureres av ekstern og intern sensor og vurderes med A-F. I emne 4 gis en avsluttende oppgave som vurderes med bestått/ikke bestått av intern sensor. Nærmere informasjon om eksamensgjennomføringen blir gitt av faglærer.

Det gjennomføres egen ADKI-eksamen for de som kan søke ADKI-sertifikat. Da dette ikke er en obligatorisk del av utdanningen, vil ikke resultatet vises på vitnemålet, men i form av et sertifikat, for de som kan søke om det.

Det benyttes ulike eksamensformer på studiet og nedenfor gis en beskrivelse av de ulike eksamener.

- ✿ Sirkulær disponering av vann: 24 t hjemme-eksamen
- ✿ Tiltak, funksjon og virkemåte for sirkulær vanndisponering: 3 dagers hjemme-eksamen
- ✿ Vann- og avløpsteknikk: 5 t hjemmeeksamen
- ✿ Vanndisponering i egen bransje
-Fordypning gjennom praksis : Langsgående oppgave

Praksis

I løpet av studiet skal det gjennomføres en praksisperiode på 10 dager. Praksisperioden skal være gjennomført før nest siste samling. Praksis er knyttet til emne 4 og danner grunnlaget for en oppgave. Les mer om praksis under emne 4 og i vedlegg; praksis på studiet.

Sensur

De fleste emner sensureres av både ekstern og intern sensor, men enkelte emner sensureres kun av intern sensor. I de tilfeller intern og ekstern sensor ikke er enige om karakteren, er det ekstern sensors vurdering som vektlegges mest.

Dersom studenten ønsker å klage på vurderingen av en eller flere emner, skal hen sikres en upartisk vurdering, jf. §21,22 og 23 i Fagskoleloven. Ved ny sensur oppnevnes ny ekstern sensor som skal vurdere besvarelsen. Karakteren kan endres både til gunst og ugunst for klageren. Studenten kan klage på sensur jamfør Fagskoleloven § 22 og Forskrift om fagskoleutdanning ved Norges grønne fagskole - Vea kapittel 5.

Vitnemål

Ved utstedelse av vitnemål vil følgende opplysninger blir gitt

- ✿ Fagskolen og utdanningens navn
- ✿ Dato for utstedelse
- ✿ Kandidatens navn og fødselsnummer
- ✿ Studiets tittel
- ✿ Studiets emner med vurdering

- ❁ Overordnet læringsutbytte for studiet
- ❁ NKR⁴-nivå 5. I
- ❁ Antall studiepoeng-30

Karakterskala

Det brukes bokstavkarakterer på eksamen. Til grunn for karakterfastsetting vises til generelle, kvalitative beskrivelser fastsatt av Universitets- og høyskolerådet 6. august 2004, revidert 23.juni 2011.

Symbol	Betegnelsen	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Tabell 2.

Internasjonalt

Dette fagskolestudiet er utarbeidet som en del av det europeiske prosjektet Management and technologies of Water, Wastewater, Waste and circular Economy -WWW&CE. Hanse-Parlament i Hamburg, som leder det europeiske prosjektet WWW&CE, består av 50 håndverksorganisasjoner i 11 land. Norsk partner er Nordisk Håndverksforum, v/Harry Bjerkeng. Prosjektet har støtte fra Erasmus + og Norge samarbeider med seks land om kvalitetsmål for utdanningen.

Et av Veas overordnede mål er å ha faglig utviklende samarbeid med nasjonale og internasjonale miljøer. Vea er tilknyttet et spennende europeisk nettverk, FLORNET, www.flornet.eu. Det samarbeides om utplassering av studenter og lærere, deltagelse på ulike seminarer, workshops og mye mer.

Som student på Vea kan du få mulighet til å benytte dette nettverket til egen faglig utvikling gjennom deltagelse i internasjonale aktiviteter eller utplassering hos en av våre partnere. Fagskolen legger til rette for at studenter fra andre land også kan hospitere på Vea. De vil da

⁴ Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

delta i undervisningen i den av Veas klasser som har relevant studieinnhold. Undervisningen den aktuelle perioden vil foregå på norsk/engelsk og aktivitetene tilpasses dette. Dette er aktiviteter som både studenter og lærere opplever som en berikelse for læringsmiljøet. I tillegg er det en unik mulighet for å knytte til seg et internasjonale kontakter og nettverk.

Litteratur og teknisk hjelpemiddel

Se litteraturliste bak i studieplanen. Litteratur bør ikke kjøpes inn før studiestart.

Studiet vektlegger at studentene selv kan hente fagstoff gjennom bruk av biblioteksdata-baser, tidsskrifter, på internett og i fagbøker. Det kan være aktuelt med både norsk, svensk, dansk og engelsk litteratur.

Studentene bør disponere egen bærbar PC med Windows operativsystem. Det vil bli presentert flere digitale programmer underveis i studiet som fungerer best med Windows.

Faguttrykk brukt på studiet

Faguttrykk	Definisjon	Kilder
Bærekraftig	imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.	Store norske leksikon
Sirkulærøkonomi	Sirkulær økonomi er et virkemiddel som holder ressursene i kretsløpet gjennom (øko)design, gjenbruk, reparasjon og materialgjenvinning i kombinasjon med omlegging av energikilder og -utnyttelse. Målet er å unngå feilplasserte ressurser, i praksis avfall, forsøpling og annen forurensning	Energi og klima
Avløpsvann	Med avløpsvann forstås både sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.	Forurensningsloven § 2 I annet ledd
Fellesledning	Ledning for samlet transport av sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.	NOU 2015:16
Spillvann	Sanitært og industrielt avløpsvann. Særlig benyttet om avløpsvann som ledes bort i egen ledning ved separatsystem.	NOU2015:16
Sortvann	Avløpsvann fra klosetter, urinaler eller lignende	Rørentreprenørene Norge
Gråvann	Avløpsvann fra kjøkken, separate dusjanlegg, vaskerom eller lignende	Rørentreprenørene Norge
Overvann	Overflateavrenning som følge av nedbør eller smeltevann.	NOU 2015:16
Overvann; forurenset	Nedbør som treffer ubehandlede- og behandlede overflater som for eksempel asfalt, tak, steindekke eller annet	Prosjektgruppa
Overvann; ikke forurenset	Nedbør som ikke har vært i kontakt med forurensende overflater	Prosjektgruppa
Drensvann	Vann som ledes bort fra grunnen under terrengoverflaten.	RTT 38, Ordbok for vann og avløp
Forbruksvann	Vann som benyttes i husholdning og industri	Prosjektgruppa
Drikkevann	Renset vann som er så rent at det kan drikkes uten å påføre menneskekroppen skader.	Kvalitet i henhold til drikkevannsforskriften og NS-EN 1717
Infiltrasjon	Inntrengning av vann i løsmasser eller oppsprukket fjell.	NOU2015:16
Infiltrasjonskapasitet	Ulike massers kapasitet til å føre vann til grunn og grunnvannssjikt	Prosjektgruppa
Tretrinnsmodellen (tidligere treleddstrategien)	Kombinasjon av tiltak som infiltrerer, fordrøyer og avleder overvann til resipient på en trygg måte.	(NOU2015:16) Prosjektgruppa 2023 Norsk vann
Distribusjonsnett	Kommunale vann- og avløpsledninger i det kommunale nettet	Prosjektgruppa
Stikkledning	Med stikkledning menes forbindelsesledning	NOU2015:16

	mellom bygning og hovedavløpssystemet / hovedvannledningen for området, og denne er ikke allment tilgjengelig for tilknytning.	
Permeable dekker	Dekker som slipper overvann gjennom med hensikt til å infiltrere eller gjenbruke	Prosjektgruppa
Fordrøyning	Tiltak som forsinker avrenning gjennom oppsamling.	NOU2015:16
Blågrønn faktor	Indikator for omfang av vegetasjonselement og løsninger for åpen overvannsdiskonering	Norsk standard 3845
Lokal overvannsdiskonering	Lokal overvannsdiskonering er tiltak som infiltrerer og /eller fordrøyer overvann	NOU2015, nr16
Hydrologi	Vitenskapen om vannets forekomst, kretsløp og fordeling samt vannets fysiske og kjemiske egenskaper	Store norske leksikon
Osmose	Diffusjon av molekyler gjennom en membran	Store norske leksikon
Regnhøsting	Høsting av regnvann og lagring til senere bruk	Prosjektgruppa 2023
Fytosanering	Naturlig rensing av vann med økosystemer	Vista Analyse
Naturbaserte løsninger	Naturbaserte løsninger går ut på å løse samfunnsutfordringer gjennom å ta utgangspunkt i naturlige prosesser og økosystem. Dette baserer seg på bruk av natur eller å "herme" etter naturens egne løsninger.	Miljødirektoratet

Tilbud om ADKI-kurs for studenter på studiet

Fagskolen tilbyr ADKI-kurs til studiets studenter som ønsker dette. Kompetansen som skal tilegnes gjennom emnet Vann- og avløpsteknikk på studiet, vil i stor grad sammenfalle med innholdet i ADKI-kurset. Studenter som ønsker å ta eksamen i ADKI, vil mangle noe kompetanse etter emne 3 i studieplanen og må beregne å bruke noe ekstra tid utover undervisningen som gis på studiet. Nærmere informasjon om ADKI- kurset vil bli gitt av faglærer i Vann- og avløpsteknikk.

Læreplan for ADK

For de som ønsker å ta eksamen i ADKI, vises det til gjeldende læreplan i ADKI på Norsk Vann sin hjemmeside: norskvann.no – kompetanse – ADK - læreplan:

<https://www.norskvann.no/files/docs/ADK/lareplanADKI-2019.pdf>

ADKI-Eksamen og sertifikat

Det vil bli avholdt en egen eksamen for ADKI-kurset i regi av Kompetanse AS. Bestått eksamen gir grunnlag for et eventuelt ADKI-sertifikat dersom man oppfyller kravet for dette ved å ha tilstrekkelig praksis og relevant utdanning. Det er Norsk Vann som utsteder sertifikater innen ADKI.

Gjeldende krav til utdanning og praksis for ADKI-sertifikatet er:

- A) 3 års praksis i anleggørlegging
eller

B) bestått fag/svenneprøve innenfor:

1. Rørleggerfaget
2. Anleggsmaskinførerfaget
3. Fag relatert til Bygg- og anleggsteknikk (eller tidligere tilsvarende varianter), og ett års praksis i anleggsrørlegging.

eller

C) Ingeniør/tekniker som skal forestå ledelse og kontroll av ledningsanlegg, og ett års praksis i VA-faget.

Del 2 informasjon om emneinnhold

Sirkulær disponering av vann

Informasjon om emnet	
Emnekode:	SDG101
Omfang:	62 undervisningstimer 108 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, ekskursjoner, nettstøttet undervisning, veiledning
Vurdering:	Det gis 24 t hjemmeeksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor. Besvarelsen vurderes med A-F.

Læringsutbytte	
Kunnskap	<p>Kandidaten</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. har innsikt i utfordringer ved vannforbruk og gammelt ledningsnett i Norge og kan sette dette i sammenheng med behov for bærekraftige tiltak. (1,2,4) 2. har innsikt i hvilke direkte og indirekte samfunnskostnader Norge påføres av oversvømmelse og flom, og hvordan flomnivå- inndelingen er bygd opp i Norge. (2) 3. har kunnskap om ulike bruksområder for vann og hvilken form for vann som er godt nok for det enkelte formål (1,4,6) 4. har kunnskap om behovet for bedre sirkulærdisponering av vann gjennom gjenbruk av gråvann og om ressursutnyttelsen av overvann for å redusere det totale skadeomfanget ved store regnskyll. (1-4, 6) 5. har innsikt i markedsstrategiske argumenter for å tilby bærekraftige tjenester og produkter og kjenner til hvilke

	<p>konkurransen-fortrinn bedrifter som kan tilby dette vil ha. (2-4)</p> <p>6. kjenner til de topografiske og klimatiske forskjellene i Norge, de ulike vannregionene og variasjonen i grunnvannstanden. (2,4)</p>
Ferdigheter	<p>Kandidaten:</p> <p>7. kjenner FN sine relevante bærekraftsmål og kan utføre arbeid slik at relevante bærekrafts-delmål oppfylles gjennom disponering av vann. (1,4,5,6)</p> <p>8. kan med bakgrunn i grunnleggende hydrologi og geologi vurdere og foreslå egnede tiltak (3)</p>
Generell kompetanse	<p>Kandidaten:</p> <p>9. har kunnskap om hvordan han i egen bransje kan utvikle tjenester og produkter rundt vandisponering for å bli mer bærekraftig gjennom en sirkulærøkonomisk tenkning. (2,4)</p> <p>10. har kunnskap om vannets naturlige kretsløp, og kan se hvordan dette blir påvirket av samfunnsutviklingen med fortetting og urbanisering, og behovet for å gjenskape dette kretsløpet.</p>

Innhold:

Tema	Innhold i tema
1. Historie og utvikling	<ul style="list-style-type: none"> • kommunalteknikk i Norge fra 1900 til i dag • dagens situasjon • fremtidens behov • vannforekomster • vannforbruk
2. Samfunnsnytte	<ul style="list-style-type: none"> • samfunnskostnader • flomnivåer • innhold av forurensing i overvann • rensing av vann, luft og deponering av avfallsstoffer i urbane miljø • biologisk mangfold • nyttiggjørelse av overvann
3. Vann	<ul style="list-style-type: none"> • vannkvalitet • grunnleggende hydrologi og geologi • vannets kretsløp • vanntilgang

<p>4. Fremtidsrettet og bærekraftig utvikling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bransjekrav • miljøsertifisering • kontraktskrav • FN sine bærekraftsmål • behov for nye løsninger og teknologisk utvikling. • markedsstrategiske argumenter • bærekraftige produkter og tjenester
<p>5. Gjenbruk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vanning • bilvask • toalett vann
<p>6. Vanntyper</p>	<ul style="list-style-type: none"> • gråvann • sortvann • spillvann • veivann • overvann

Tiltak, funksjon og virkemåte for sirkulær vanddisponering

Informasjon om emnet	
Emnekode:	SDT201
Omfang:	92 undervisningstimer 202 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	10
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, ekskursjoner, oppgaveløsning, nettstøttet undervisning, veiledning
Vurdering:	Det gis 3 dagers hjemmeeksamen emnet som i vurderes av intern og ekstern sensor. Besvarelsen vurderes med A-F.

Læringsutbytte	
Kunnskap	<p>Kandidaten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. har forståelse for betydningen av naturbaserte løsninger som dammer, våtmark og bekker, samt innsikt i viktigheten av å bevare, tilbakeføre og vedlikeholde disse (1,2) 2. har kunnskap om opprinnelsen, hensikten og ulike versjoner av «treleddsstrategien» som strategi for disponering av overvann. (1-3,5) 3. kjenner til hvordan man lager fordrøyningsbassenger og magasiner for vann og hvordan dette vannet kan benyttes til ulike formål. (1,4) 4. kjenner til bruk av- og hensikten med tilbakeslagsventiler og virvel-kammer for utslipp. (4) 5. har kunnskap om dagens bruksområder for drikkevann og hvordan man ved hjelp av teknologi og tekniske løsninger kan separere spillvann, rense det, gjenbruke og utnytte vannet i en sirkulærøkonomisk prosess (1,4,5) 6. kjenner til utformingen ulike blågrønne LOD tiltak og har forståelse for de ulike funksjoner ulike tiltak har og kjenner viktigheten av drift og skjøtsel av disse. (1-3) 7. har kunnskap om vegetasjonens viktighet og funksjon i LOD tiltak, vedrørende biodiversitet, lagring og rensing av ulike stoffer samt fordamping. (1-3)

	<p>8. har kjennskap til prinsippene for infiltrasjon og forskjeller av infiltrasjonskapasitet for ulike vekstmedier og egnede masser. (3)</p> <p>9. har kjennskap til oppbygningen, funksjonen og bruksområdene for permeable dekker. (1)</p> <p>10. har kunnskap om hvordan eget yrkesfelt kan håndtere vann sirkulærøkonomisk ved hjelp av teknikker for rensing og gjenbruk eller gjennom blågrønne løsninger for overvannsdisponering (1-6)</p> <p>11. kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap via litteratur på aktuelle nettsted, via kurs og seminar dager, ved bruk av faktaark og veiledere fra ulike aktuelle aktører eller gjennom samhandling i egen eller nærliggende bransjer. (1-3,7)</p>
<p>Ferdigheter</p>	<p>Kandidaten:</p> <p>12. kan anvende gjeldende offentlig regelverk, relevant gjeldende standarder og normer i arbeidet med spillvann og overvann. (1-3)</p> <p>13. kjenner til de ulike tiltakene for håndtering- og magasinering av vann og disponering av overvann, og kan delta i planlegging av ulike tiltak for nedbørsfeltet. (1,2,4)</p> <p>14. kan beregne nedbørintensiteten ut ifra nedbørstabeller, beregne avrenningsfaktoren for et nedbørsområde og blågrønn faktor for et tiltak (2)</p> <p>15. kan foreslå løsninger og foreta enkle beregninger av dimensjoner og kapasiteter til mindre lokale overvanns-disponerings-tiltak. (2)</p> <p>16. kan identifisere og vurdere kompleksiteten for tverrfaglig kvalitetssikring av tiltaket (2,7)</p> <p>17. har oversikt over tiltak for disponering av vann og kan foreslå tiltak som er hensiktsmessig for det aktuelle området samt velge materialer som er godt egnet. (1-7)</p>
<p>Generell kompetanse</p>	<p>Kandidaten:</p> <p>18. forstår betydningen av systematisk arbeid og fokus på både helse- og sikkerhet i tillegg til å ha god kunnskap om miljøaspektet ved disponering av vann. (2)</p> <p>19. forstår betydningen av å følge arbeidslivets regelverk og å utvise respekt for tilgrensende fagområder. (2)</p>

	<p>20. Kjenner til regelverk nasjonalt og lokalt knyttet til FDVU-dokumentasjon og kan utarbeide dokumentasjon ved arbeid med lokale vann-disponeringstiltak til FDVU-dokumentasjon. (2)</p> <p>21. har forståelse for viktigheten av tverrfaglig samarbeid og kan anvende faglig kunnskap for å planlegge bruk av tverrfaglig kompetanse i et lokalt vanddisponerings-anlegg. (1-3,7)</p> <p>22. kan benytte seg av aktuelle digitale beregnings-modeller for dimensjonering av rør og disponering av overvann. (2)</p> <p>23. kan samhandle og samarbeide tverrfaglig ved valg av løsninger og miljøriktige materialer for å sikre funksjon og kvalitet til lokale vanddisponerings-anlegg. (1-3,7)</p> <p>24. har kunnskap om vannreduserende tiltak og kan benytte dette for å redusere vannforbruket i en husholdning. (4,6)</p>
--	---

Innhold:

Tema	Innhold i tema
1. Ulike lokale overvannstiltak	<ul style="list-style-type: none"> • naturbaserte løsninger • grønne tak • grønne vegger • regnbed • dammer og våtmark • åpne vannveier • arealer for kontrollerte, midlertidige oversvømmelser • forsenking i terreng og landskapsutforming • permeable dekker • alternative flomveier • vannmagasiner
2. Planlegging og beregning	<ul style="list-style-type: none"> • topografi • nedbørsfelt • dimensjonerende nedbørintensitet • avrenningsfaktorer • treleddstrategien • vurdering av vannkvalitet • tiltakets renseevner

	<ul style="list-style-type: none"> • blågrønn faktor • resipient • HMS • regelverk • FDVU
3. Vekstmedier, vegetasjon og masser	<ul style="list-style-type: none"> • infiltrasjonskapasitet • sammensetning og oppbygning • stedegne masser • krav og muligheter til bruk og gjenbruk • vegetasjonstyper • effekten og kvaliteter til vegetasjon
4. Gjenbruk av vann	<ul style="list-style-type: none"> • gjenbruk av vann til ulike formål • avløpsvann som ressurs; vannet, næringen, varmen. • utfordringer som sykdomsfremkallende mikroorganismer • forurensning • pumper • oppsamling og lagring av vann • gjenvinne energi • minirensesanlegg • separering av vanntyper • magasinering
5. Rensing av vann	<ul style="list-style-type: none"> • biologisk rensing • kjemisk rensing • filter • UV-desinfeksjon • minirensesanlegg-prosessen • avsalting av vann (omvendt osmose) • fangdammer
6. Vann-reduserende tiltak	<ul style="list-style-type: none"> • vannsparende toalett • sparedusj • tiltak mot lekkasjer • muligheter for gjenbruk
7. Tverrfaglighet	<ul style="list-style-type: none"> • planlegge bruk av tverrfaglig kompetanse • samhandling med aktuelle faggrupper • tverrfaglig kvalitetssikring • hvor starter eget fag og hva bidrar de aktuelle yrkesfeltene med innen sirkulær disponering av vann.

Vann- og avløpsteknikk

Informasjon om emnet	
Emnekode:	SDT101
Omfang:	112 Undervisningstimer 64 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	5
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, ekskursjoner, nettstøttet undervisning, veiledning
Vurdering:	Det gis 5 timers hjemmeeksamen i emnet som vurderes av intern og ekstern sensor. Besvarelsen vurderes med A-F.
Læringsutbytte	
Kunnskap	<ol style="list-style-type: none"> Kandidaten har kunnskap om de viktigste norske standardene for ledningsanlegg og rørarbeider. (1-4) Kandidaten har kunnskap om rør, armaturer, ventiler og rørdeler på et ledningsnett, hvilke symboler som brukes og hvordan de brukes på et ledningskart og i arbeidstegninger. (1) Kandidaten har kunnskap om vann og avløpskummer av plast og betong, samt de mest sentrale gategodsproduktene. (2) Kandidaten har kunnskap om rørgjennomføringer og forankring i kummer, samt sikkerhetsrutiner i forbindelse med arbeid i kum. (2) Kandidaten har kunnskap om hvordan en rørgrøft bygges opp, hvilke ulike materialer og soner det deles opp i og hvilken funksjon disse har. (4)
Ferdigheter	<ol style="list-style-type: none"> Kandidaten kan montere gategods og kummer i samsvar med monteringsanvisningen, produksjonsunderlag og preaksepterte ytelser. (2) Kandidaten kan sikre en kum gjennom anleggsperioden. (2) Kandidaten kan tilknytte stikkledning på hovedledning for vann og for avløp. (3) Kandidaten kan planlegge opparbeidelsen av en rørgrøft i henhold til gjeldende krav og standarder. (4)
Generell kompetanse	<ol style="list-style-type: none"> Kandidaten kan planlegge kommunaltekniske arbeider i henhold til gjeldende krav og forskrifter på en sikker og faglig god måte. (1-4)

Innhold:

Tema	Innhold i tema
1. Bygging av vann og avløpsanlegg.	<ul style="list-style-type: none"> • symboler i VA anlegg • standarder i VA sektoren • ledningskart • ulike komponenter på ledningsnett
2. Montering av kummer og gategods	<ul style="list-style-type: none"> • HMS • ulike avløpskummer • sentrale gategodsprodukter • arbeider i kum
3. Rørmaterialer og rørlegging.	<ul style="list-style-type: none"> • leggeanvisninger • rørskjøter • stikk og hovedledninger
4. Etablering av rørgrøft.	<ul style="list-style-type: none"> • forskrift om utførelse av arbeid • sikring av personell • oppbygning av rørgrøft

VannDisponering i egen bransje, -fordypning gjennom praksis

Informasjon om emnet	
Emnekode:	SDP201
Omfang:	66 Undervisningstimer 284 Studentarbeidstimer
Antall studiepoeng:	10
Undervisningsform og læringsaktiviteter:	Forelesninger, nettstøttet undervisning, veiledning og praksis
Vurdering:	Det gis en avsluttende oppgave i emnet som vurderes av intern sensor. Det settes bestått/ikke bestått på besvarelsen.

Læringsutbytte	
Kunnskap	Kandidaten: <ol style="list-style-type: none"> 1. kjenner til aktuelle lokale bestemmelser for disponering av vann og håndtering av avløpsvann.(1) 2. har kunnskap om egen bransjes muligheter for nyteknisk rundt sirkulær vannDisponering (2)
Ferdigheter	Kandidaten: <ol style="list-style-type: none"> 3. kan vurdere planlagte og gjennomførte tiltak med tanke på funksjonalitet og kan foreslå endringer med fokus på sirkulær vannDisponering. (2) 4. kan lese arbeidstegninger/ beskrivelser/arealplaner, vurdere den tverrfaglig samhandlingen rundt funksjonaliteten og kan redegjøre for eventuelle endringsbehov eller effektiviseringsmuligheter.(3)
Generellkompetanse	Kandidaten: <ol style="list-style-type: none"> 5. kan foreslå endring av praksis i egen bransje i form av å tilby mer bærekraftige produkter, tjenester eller deltjenester tilknyttet vannDisponering i et sirkulærøkonomisk perspektiv. (2) 6. er bevisst på bruk av miljøvennlige materialer og betydningen av tverrfaglig samarbeid i utførelsen av arbeidet.(2, 3)

Innhold:

Tema	Innhold i tema
1. Ramme- betingelser	<ul style="list-style-type: none"> • planer, veiledere, normer, reglementer, bransjestandarder
2. Utvikling	<ul style="list-style-type: none"> • innovasjon • endringsbehov • bransjeutvikling • produktutvikling • tjenesteutvikling

	<ul style="list-style-type: none"> • ny teknologi
3. Samarbeid mellom bransjene	<ul style="list-style-type: none"> • tverrfaglig samhandling • nye samarbeidspartnere

Vedlegg

Realkompetansevurdering; versjon 05.05.20

Veiledning til søkere på sirkulær disponering av vann

Søkere som ikke fyller det formelle opptakskravet, kan bli realkompetansevurdert. Dette dokumentet skal informere søker om:

1. Hva realkompetanse er (definisjon)
2. Hvem som kan bli realkompetansevurdert
3. Hvordan realkompetansevurderingen gjennomføres
4. Om realkompetansevurdering opp mot aktuelt fagskolestudium på Vea

1. Definisjon

Realkompetanse er all kompetanse som er tilegnet gjennom formell, ikke-formell eller uformell læring. Det vil si alle kunnskaper og ferdigheter en person har tilegnet seg gjennom utdanning, lønnet eller ulønnet arbeid, organisasjonserfaring, fritidsaktiviteter eller på annen måte.

2. Hvem kan bli realkompetansevurdert

Søkere med relevant praksis av en viss varighet kan bli realkompetansevurdert. For nærmere spesifiseringer angående dette, les under krav til realkompetansevurdering for det aktuelle studium.

3. Gjennomføring

- a) **PRAKSISFORTELLING:** Søker skriver en praksisfortelling som beskriver hvordan søker har tilegnet seg de ulike mål i læreplanen som ligger til grunn for opptakskravet. Praksis eller mer formell kompetansetilegnelse som beskrives, må dokumenteres i form av attester, vitnemål, sertifikater eller lignende.
Praksisfortellingen vurderes av fagskolen.
Dersom praksisfortellingen ikke avdekker nok informasjon, kan det være aktuelt å gjennomføre en samtale med søker:
- b) **REALKOMPETANSEINTERVJU** med søker. Med utgangspunkt i mottatt praksisfortelling og dokumentasjon, kan det gjennomføres et intervju med søker for å avklare om søker er kvalifisert for opptak. Resultatet fra intervjuet synliggjøres i realkompetansevurderingsdokumentet som utarbeidet av fagskolen.

- c) **TEORETISK PRØVE:** I tilfeller der opptakskravet er fagbrev, kan det, dersom praksisfortelling og eventuelt intervju ikke er avklarende nok, gjennomføres en skriftlig prøve for å avdekke ytterligere kvalifikasjoner. Det oppnevnes fagpersoner som vurderer arbeidet. Denne skriftlige dokumentasjonen legges ved begrunnelsen for vedtaket.
- d) **INFORMASJON TIL SØKER** Studieadministrasjonen vil informere søker om vedtak etter realkompetansevurderingen.

4. Om realkompetansevurdering på sirkulær disponering av vann

Kompetansen som skal tilegnes på dette studiet, ligger på nivå over fagbrev/videregående opplæring. Det er derfor viktig at søkere til realkompetanse har relevant praksis av en slik varighet og art at kompetanse på det aktuelle videregående nivå er ervervet.

sirkulær disponering av vann

Realkompetansen måles opp mot kriterier fastsatt i gjeldende læreplaner:

- Anleggsgartnerfaget med fagbrev
- Anleggsmaskinførerfaget med fagbrev
- Rørleggerfaget med svennebrev
- Vei- og anleggsfaget med fagbrev
- Anleggsrørleggerfaget med fagbrev (faget er under utarbeidelse)
 - eller
- tilsvarende realkompetanse

Ta kontakt med studieadministrasjonen på Veia for veiledning dersom du ønsker realkompetansevurdering.

Det vises for øvrig til Forskrift om fagskoleutdanning ved Norges grønne fagskole – Veia, kapittel 2, som er å finne på fagskolens hjemmesider.

Litteraturliste

Forbehold om endringer

Det anbefales at det ikke kjøpes inn litteratur før etter samtale med faglærer

Tittel	Forfattere	Forlag	ISBN	Ca pris
Studentabonnement standard.no				500
Byggforskserien				250
NOU-Overvann i byer og tettsteder som problem og ressurs, 2015				0,- Fra nett

Vann- og avløpsteknikk	Hallvard Ødegaard (red)	Idetrykk.no	978-82-414-0356-0	E-bok pris 259,- Bokpris 1100,- (ikke medlemmer) Bokpris 800,- (medlemmer)

Andre opplysninger: Det vil ellers bli benyttet ulike lovdata, veiledere, rapporter og fakta-ark underveis i undervisningen.

Annet nødvendig utstyr:

Bærbar PC med Windows operativsystem.	Grunnet programvare
Personlig verneutstyr: hjelm, vernesko og refleksvest (EN 471 kl.2)	Befaringer

Praksisavtale

Avtalen skal regulere ansvarsfordelingen mellom Norges grønne fagskole – Vea, studenten og kontaktpersonen i praksisbedriften.

Praksis/ hospitering

Praksisperioden skal gjennomføres innen gitt dato fra faglig ansvarlig og skal til sammen utgjøre to arbeidsuker (10 dager).

Studentens oppgave i praksis/hospiterings-perioden:

Studenten skal kartlegge praksisplassen med tanke på hvordan vann håndteres og disponeres gjennom utførelsen av arbeidet i bedriften. Det skal gjøres en vurdering av hva det vil innebære for bedriften å utføre deler av arbeidet på en måte som disponerer vannet mer bærekraftig. Det skal reflekteres over i hvilken grad det samhandles med nærliggende yrkesfelt rundt oppdragene og hvordan bedriften kan bruke en mer sirkulærøkonomisk vannhåndtering som et fortrinn i markedsføringen. Nærmere beskrivelse av hva studenten skal ha fokus på i praksisperioden blir gjort kjent for studenten gjennom utdeling av oppgaven for emnet. Det er faglig ansvarlig på studiet som vil veilede og vurdere oppgaven. Bedriften kan få tilgang til besvarelsen etter avtale med studenten.

Ansvarsfordeling

Studenten: Studenten kan fremme forslag om ønsket praksisplass.

Studenten plikter å møte på praksisstedet til avtalt tid. Studenten skal følge en vanlig arbeidsdag. Studenten skal skrive en besvarelse etter praksisoppholdet med utgangspunkt i oppgave gitt av fagskolen. Denne oppgaven er vurderingsgrunnlag for vurdering i emne SDP201

Studenten kan kun ha maksimalt 10 % gyldig fravær for å få godkjent praksis/hospitering.

Dersom studenten ikke består praksis grunnet for stort gyldig fravær, har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle perioden én gang til. Får studenten vurdert samme praksisperiode til «ikke bestått» to ganger, mister studenten studieplassen jf. Forskrift om fagskoleutdanning ved Norges grønne fagskole – Vea kapittel 4.

Fagskolen ved faglig ansvarlig: Sørger for at alle har tilgjengelig godkjent praksisplass og at det skrives avtale med praksisstedet.

Faglig ansvarlig utarbeider oppgaven som ivaretar læringsutbytte i emne 4 sammen med undervisningen i emnet, og gir oppfølging

Faglig ansvarlig er bindeleddet mellom praksisstedet og fagskolen ved behov.

Faglig ansvarlig samarbeider med alle faglærere på studiet for å sikre hensiktsmessig faglig vurdering av oppgaven og praksisgjennomføring.

Kontaktperson: Ved å underskrive praksisavtalen, påtar kontaktpersonen seg å bistå studenten gjennom praksisperioden på 10 dager. Kontaktpersonen må bistå studenten med nødvendig

informasjon og sørge for at studenten får innsikt i nødvendige opplysninger for å kunne løse gitte oppgave.

Studenten kan ha et dokumentert fravær på maksimum 10% og likevel bestå praksis.

Udokumentert fravær eller ved fravær over 10 %, må studenten ta igjen fraværsdagene.

Det er kontaktpersonen i bedriften som avgjør om studenten har bestått praksis, og han plikter å melde fra til fagskolen dersom praksisperioden ikke er bestått jamfør krav til oppmøte.

Kontaktpersonen kan be om veiledning i regi av fagskolen dersom han ikke tidligere har fungert i slik rolle.

Læringsutbyttebeskrivelser fra emne 4, gjeldende for praksis

Kandidaten:

1. kjenner til aktuelle lokale bestemmelser for disponering av vann og håndtering av avløpsvann.
2. har kunnskap om egen bransjes muligheter for nytekning rundt sirkulær vannhåndtering
3. kan vurdere planlagte og gjennomførte tiltak med tanke på funksjonalitet og kan foreslå endringer med fokus på sirkulær vannhåndtering.
4. kan lese arbeidstegninger/ beskrivelser/ arealplaner, vurdere den tverrfaglige samhandlingen rundt funksjonaliteten og kan redegjøre for eventuelle endringsbehov eller effektiviseringsmuligheter.
5. kan foreslå endring av praksis i egen bransje i form av å tilby mer bærekraftige produkter, tjenester eller deltjenester tilknyttet vannhåndtering i et sirkulærøkonomisk perspektiv.
6. er bevisst på bruk av miljøvennlige materialer i utførelsen av arbeidet og kan foreslå aktuelle investeringer.

Personalia kontaktperson

Navn på kontaktperson i praksisbedriften	
Kontaktinformasjon	e-post, telefon, adresse
Tidsperiode	Her noteres tidsrommet for praksisen
Kompetanse/ Bakgrunn/erfaring	Kort beskrivelse av kompetanse, yrkesbakgrunn og erfaring til kontaktperson

Personalialia og kontaktinformasjon på faglærer	
Navn på faglærer(e)	
Kontakt-informasjon	e-post, telefon, adresse

Personalialia og kontaktinformasjon på student	
Navn	
Kontakt-informasjon	e-post, telefon, adresse

Avtale om digitalt oppfølgingsmøte	
Dato og tidspunkt	
Deltagere	e-post, telefon, adresse

Studenten er forsikret gjennom yrkesskedeforsikringsloven §2.

Signatur kontaktperson:	Signatur student	Signatur faglærer, Vea:
Dato/sted Signatur	Dato/sted Signatur	Dato/sted Signatur

Studieplanen er utarbeidet av Norges grønne fagskole – Vea

Turistveien 92, 2390 Moelv
vea@vea-fs.no
62 36 26 00